

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 39C/12/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1517204012
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Bergerová
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2018:1517204012.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava V, sudkyňou JUDr. Danielou Bergerovou, v právnej veci žalobcov: 1/ K. B., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt Dr. I. XX, XXX XX Z., 2/ U.. J. B., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt Dr. I. XX, XXX XX Z., zastúpených JUDr. Danielom Lipšicom, LL.M., advokátom, so sídlom Štefánikova 15, 811 05 Bratislava, proti žalovanému: U.. A. J., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt Y. XX, XXX XX I., zastúpenom: Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o., IČO: 35 943 882, so sídlom Zámocká 5, 811 01 Bratislava, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy 2x 50.000 €, takto

rozhodol:

I. Žaloba v časti určenia právnej skutočnosti, že „žalovaný svojim konaním, spočívajúcim v objednávke vraždy syna žalobcov, ktorý bol na základe tejto objednávky zavraždený dňa 20.10.1999 na I. ulici v I., neoprávnene zasiahol do osobnostných práv žalobcov“, sa z a m i e t a .

II. Žaloba v časti o zaplatenie 50.000 € každému zo žalobcov 1/ a 2/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sa z a m i e t a .

III. Žalovanému sa p r i z n á v a voči žalovaným 1/ a 2/ náhrada trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia žalobou doručenou súdu dňa 07.03.2017 žiadali, aby súd rozhodol:

- I. Žalovaný svojim konaním, spočívajúcim v objednávke vraždy syna žalobcov, ktorý bol na základe tejto objednávky zavraždený dňa 20.10.1999 na I. ulici v I., neoprávnene zasiahol do osobnostných práv žalobcov.

- II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ každému 50.000 € ako náhradu spôsobenej nemajetkovej ujmy.

- III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcom trovy konania.

2. Skutkovo žalobu odôvodnili tým, že opis skutku vraždy U.. X. B. sa nachádza v rozsudku Špecializovaného trestného súdu zo dňa 30.03.2016 sp.zn. BB-XT/XX/XXXX pod skutkom č. 7. V dôsledku tragickej smrti syna žalobcov došlo u žalobcov k mimoriadne závažnej ujme, spočívajúcej v strate dieťaťa, čím sú žalobcovia ochudobnení o rodinný život, pričom táto ujma spočíva aj v citovej strate, kedy žalobcovia smrťou svojho syna stratili jeho lásku a radosť s ním prežívanú. Spôsob jeho usmrtenia vyvolal u žalobcov aj pocity úzkosti, šoku, zúfalstva a smútku. Na základe uvedeného sa žalobcovia domáhajú, aby súd vyslovil, že skutok žalovaného predstavuje neoprávnený zásah do ich práva na ochranu osobnosti a požadujú náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobcovia sú rodičia zosnulého U.. X. B., ktorý bol zavraždený dňa 20.10.1999. Žalovaný bol obžalovaný pre skutok vraždy ako návodca trestného činu vraždy podľa § 10 ods. 1 písm. b), § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b), h) Trestného zákona č. 140/1961 Zb., obžalobou podanou dňa 25.09.2014 prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR pod č.k. VII/1 Gv XXX/XX/XXXX. Uznesením Špecializovaného trestného

súdu zo dňa 30.07.2015, sp.zn. BB-3T XX/XXXX, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 01.10.2015 sp.zn. 4Tost 24/2015 bolo proti žalovanému zastavené trestné stíhanie z dôvodu premlčania podľa § 281 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 9 ods. 1 písm. a) TP pre skutok spočívajúci v objednávke vraždy Ing. Romana Deáka, ktorý bol právne kvalifikovaný ako trestný čin vraždy formou účasti podľa § 10 ods. 1, písm. b) TZ (z.č. 140/1961 Zb.), § 219 ods. 1, 2 písm. b), h) TZ. Dôvodom zastavenia trestného stíhania proti žalovanému nebol nedostatok usvedčujúcich dôkazov, ale výlučne procesná prekážka premlčania spôsobujúca neprípustnosť trestného stíhania.

Žalovaný nevyužil svoje procesné právo podľa § 9 ods. 3 TP, všeobecné súdy nemôžu skutkový stav v trestnom konaní právne relevantným spôsobom posúdiť. Podľa žalobcov rozsudok Špecializovaného trestného súdu zo dňa 30.03.2016 sp.zn. BB-XT/XX/XXXX vytvára pomerne spoľahlivý základ vo vzťahu k skutkovému stavu vraždy U.. X. B.. Z objednávky vraždy usvedčujú žalovaného viaceré výpovede vykonané na hlavnom pojednávaní: obžalovaného A. I., A. D., svedka B. K., O. I., O. L.. Žalobcovia navrhli vykonať dokazovanie výsluchmi svedkov, ktorí preukážu objednanie vraždy U.. X. B. zo strany žalovaného.

Žalobcovia si riadne a včas uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v trestnom konaní písomným podaním orgánom činným v trestnom konaní zo dňa 03.04.2014, pričom rozsudkom ŠTS zo dňa 30.03.2016 im bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 € vo vzťahu k odsúdeným spolupáchateľom a účastníkom vraždy ich syna. So zvyškom nároku na náhradu škody boli odkázaní na občianske súdne konanie.

Dňa 03.02.2017 žalobcovia oslovili žalovaného s návrhom na uzavretie novej mimosúdnej dohody o náhrade nemajetkovej ujmy, ktorý žalovaný prevzal 13.02.2017, ku dňu podania žaloby nebola žalobcom doručená žiadna odpoveď.

Konaním žalovaného prišlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka, práva na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, ktorej sa žalobcovia domáhajú, táto vyjadruje najmä náhradu za utrpené pocity frustrácie, šoku, stresu, smútku, straty zo spoločenstva s milovanou osobou, ich vlastným synom. Odôvodnenosť peňažnej satisfakcie je teda daná s ohľadom na intenzitu zásahu a celkové okolnosti prípadu, a ktoré spočívali v naplánovanej a dopredu detailne zorganizovanej vražde. Smrť syna žalobcov bola následne a opakovane predmetom pochopiteľnej mediálnej pozornosti, čo malo tiež nezanedbateľný vplyv na psychický stav žalobcov. V danom prípade bola smrť syna žalobcov spôsobená premyslenou a naplánovanou vraždou. Žalovaný konal z pohľadu trestného práva v priamom úmysle (§ 4 písm. a) Trestného zákona č. 140/1961 Zb.). Tento trestný čin sa nachádza na prvom mieste osobitnej časti Trestného zákona, ako jeden z najzávažnejších deliktov nášho trestného práva. Miera zavinenia je teda jedným z kľúčových faktorov, ktoré dotvárajú okolnosti prípadu, a má teda nezanedbateľný vplyv na výšku žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy. Z dôvodu mimoriadne závažných okolností prípadu, ako aj z pohľadu generálnej a špeciálnej prevencie, žalobcovia navrhli zaviazat' žalovaného na zaplatenie 50.000 € každému zo žalobcov ako náhradu spôsobenej nemajetkovej ujmy.

3. Žalobcovia skutkové tvrdenia preukazovali listinnými dôkazmi: Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 01.10.2015 sp.zn. 4Tost 24/2015 (č.l. 10-16); Rozsudok Špecializovaného trestného súdu zo dňa 30.03.2016 sp.zn. BB-3T/32/2014-13655 (č.l. 17-74); Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 06.02.2017 sp.zn. 4To 6/2016 (č.l. 75-156); Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 12.01.2016 sp.zn. 2 Tost/2/2016 (č.l. 157-158); Zápisnica o hlavnom pojednávaní ŠTS z 20.-29.01.2015 sp.zn. BB-3 T 32/2014 (č.l. 159-231); Uplatnenie nároku na náhradu škody zo dňa 03.04.2014 (č.l. 232-233); list právneho zástupcu žalobcov žalovanému zo dňa 03.02.2017 (č.l. 234); Uznesenie PPZ, NKA ČVS: PPZ-147/NKA-PZ-BA-2012 z 12.04.2013 (č.l. 299-301); Uznesenie PPZ, NKA ČVS: PPZ-XXX/BOK-CA-XXXX z 25.09.2012 (č.l. 302-304); Uznesenie PPZ, NKA ČVS: PPZ-XXX/NKA-PZ-BA-XXXX z 15.04.2013 (č.l. 305-307); Uznesenie NS SR č.k. 4To 2/2017 zo 07.07.2017 (č.l. 308-329); Rozsudok ŠTS č.k. BB-3T/32/2014-15476 z 30.11.2017 (č.l. 432-493). Žalobcovia navrhli na vykonanie dokazovania: Výsluch svedkov: A. I., A. D., B. K., O. I., O. L.; Odpis registra trestov žalovaného.

4. Žalovaný, prostredníctvom právneho zástupcu, podaním doručeným súdu dňa 25.04.2017 (č.l. 266-273) uviedol, že sa so skutkovými a právnymi závermi v žalobe uvedenými nestotožňuje a uplatnený nárok v celom rozsahu neuznáva.

Žalovaný ako procesnú obranu uviedol, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje. S poukazom na Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 17.02.2011, sp.zn. 5Cdo/265/2009 (č.l. 412-420) uviedol, že je nepochybné, že sa premlčalo právo žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku neoprávneného zásahu do ich osobnostných práv deklarovaných v žalobe. K neoprávnenému zásahu podľa žalobcami tvrdenej skutkovej verzie malo dôjsť usmrtením syna U.. X. B. dňa 20.10.1999. Žalovaný vzniesol námietku premlčania voči požadovanej náhrade za nemajetkovú ujmu v peniazoch vo vzťahu k žalobcovi 1/ ako i k žalobcovi 2/. Úspešnosť uvedenej námietky nemôže ohroziť ani to, že žalobcovia si uplatnili nárok v adhéznom konaní, keďže sa nejedná o riadne a tiež včasné uplatnenie nárokov žalobcov ako poškodených. Za riadne uplatnenie nároku na náhradu škody podľa žalovaného je možné považovať len také uplatnenie nároku na náhradu škody, z ktorého je zrejmá nielen výška uplatnenej škody, ale najmä aj určenie subjektov (zodpovedných za zásah do osobnostných práv), voči ktorým sa táto náhrada uplatňuje. Poškodený musí v úkone, ktorým uplatňuje náhradu uviesť nielen konkrétnu výšku náhrady, ale uviesť i konkrétny subjekt, voči ktorému sa žiadaná náhrada uplatňuje (a to najmä za situácie, aká vyplynula z prejednávanej veci, keď v trestnom konaní vystupovalo niekoľko obvinených). Len takýto úkon je možné považovať za riadne uplatnenie nároku na náhradu zo strany poškodeného. Žalobcovia si v trestnom konaní „uplatnili“ nárok na náhradu škody v podaní označenom ako „Uplatnenie nároku na náhradu škody“ zo dňa 03.04.2014, v ktorom súdu navrhli, aby v odsudzujúcom rozsudku uložil povinnosť uhradiť sumu 50.000 € každému zo žalobcov z titulu náhrady nemajetkovej ujmy. Súd o tomto nároku na náhradu škody voči všetkým obvineným aj rozhodol a to rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku č.k. BB-3T/32/2014-1365 zo dňa 30.03.2016. Ak teda žalobcovia v trestnom konaní uplatnili nárok na náhradu škody z titulu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000 € každému zo žalobcov zrejme vo vzťahu ku všetkým obžalovaným (ku ktorým pôvodne patril aj žalovaný) a na tomto naďalej trvajú v trestnom konaní, tak žalobcovia túto podstatnú okolnosť vôbec nezohľadnili v petite žaloby. Uvedené nasvedčuje tomu, že sa jedná o uplatnenie novej náhrady nemajetkovej ujmy len vo vzťahu k žalovanému a preto aj táto ich žalobná požiadavka je premlčaná. Okrem toho nie je zrejmé ani to, ako konkrétne žalobcovia dospeli k tejto čiastke a hlavne i to, akú konkrétnu čiastku si žalobcovia uplatňovali v trestnom konaní voči konkrétnemu z obžalovaných, keďže záver o solidárnej zodpovednosti viacerých osôb za náhradu nemajetkovej ujmy nemá oporu v hmotnom práve, a to na rozdiel od náhrady škody.

Uznesením ŠTS, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 30.07.2015 sp.zn. BB-3T/32/2014 v spojení s Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 01.10.2015 sp.zn. 4Tost/24/2015 bolo proti žalovanému zastavené trestné stíhanie z dôvodu premlčania. Zastavenie trestného stíhania má účinky oslobodzujúceho rozsudku. A týmto rozhodnutím je súd viazaný i v tomto konaní.

Žalovaný kategoricky namieta skutkové tvrdenia žalobcov, že žalovaný sa mal dopustiť konania, spočívajúcom v objednávke vraždy ich syna, ktorý mal byť na základe tejto objednávky zavraždený dňa 20.10.1999. Žalovaný namieta všetky skutkové tvrdenia uvádzané žalobcami.

Podľa žalovaného Civilný súd nie je oprávnený zastupovať miesto trestného súdu a najmä skúmať a vysloviť vinu žalovaného za spáchanie trestného činu. Podľa rozhodnutia NS R 27/1977 platí, že „súd je v občianskom súdnom konaní vždy viazaný rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin, ale musí vychádzať aj z iných rozhodnutí vydaných v tomto trestnom konaní a dbať na to, aby sa s nimi nedostal do rozporu“. Žalobcovia sa uvedenou žalobou snažia účelovo obchádzať trestné konanie, čo platí najmä v prípade petitu, ktorým sa domáhajú určenia, že žalovaný mal „svojim konaním, spočívajúcom v objednávke vraždy syna žalobcov, ktorý bol na základe tejto objednávky zavraždený dňa 20.10.1999 na l., neoprávnene zasiahnuť do osobnostných práv žalobcov“. Takto formulovaný petit preto zjavne presahuje právomoc civilného súdu, keďže o vine rozhodujú trestné sudy, a nie civilné sudy a žalobcovia sa snažia žalobou navodiť účinky odsudzujúceho trestného rozsudku. Takáto žaloba nie je preto prípustná. Žalobcovia sa týmto petitom dožadujú toho, aby súd určil, že žalovaný spáchal skutok, ktorý bol predmetom trestného konania a ktorý má súčasne povahu trestného činu. Takto formulovaný petit preto zjavne presahuje právomoc civilného súdu, keďže o vine rozhodujú trestné sudy a nie civilné sudy. Žalovaný má za to, že predmetná žaloba je v celom rozsahu zjavne nedôvodná a navrhol postup v súlade s § 138 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, alebo žalobu v celom rozsahu zamietnuť a zaviazat žalobcov náhradou trov konania žalovanému.

5. Na preukázanie skutkových tvrdení uvedených vo vyjadrení ako procesnej obrany žalovaný navrhol vykonať dokazovanie výsluchom: žalobcov ako strany sporu, svedkov: X. P., A. D., A. I., U. T., O. X., O.

L. - prostredníctvom Zboru väzenej a justičnej stráže - v ÚVTOS, I. D., A. S., Oboznámením celého spisového materiálu BB-3T/32/2014; Odpisom registra trestov syna žalobcov; zabezpečiť zoznam trestných stíhaní, ktoré sa viedli voči X. B. a oboznámiť kompletne trestné spisy (obvinený) vyžiadať z MV SR a príslušných súdov; Oboznámiť mediálny monitoring týkajúci sa nebohého X. B. ako i pôsobenia skupiny „B.“ (č.l. 350-367).

6. Žalobcovia 1/, 2/, prostredníctvom právneho zástupcu, podaním doručeným súdu dňa 21.08.2017 (č.l. 292-298) ako vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného k vznesenej námietke premlčania uviedli, že žalovanému bolo vznesené obvinenie dňa 12.04.2013 za skutok spočívajúci v objednávke vraždy U. X. B.. Ostatní spolupáchatelia (U. T., O. L.) a účastníci (X. P., A. D.) mali vznesené obvinenie z daného skutku už dňa 25.09.2012 a Jozef Roháč dňa 15.04.2013. Žalobcovia si uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v trestnom konaní dňa 03.04.2014, t.j. približne rok potom, ako bolo žalovanému vznesené obvinenie a to v lehote predpokladanej v § 46 ods. 3 Trestného poriadku. Obžaloba bola v danej veci podaná dňa 25.09.2014. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy bol teda uplatnený vo vzťahu ku všetkým v tom čase obvineným za daný skutok. Rozsudok Špecializovaného trestného súdu bol zrušený Najvyšším súdom SR dňa 07.07.2017. V trestnej veci sa stále vedie trestné konanie a v súčasnosti nie je rozhodnuté o náhrade nemajetkovej ujmy žalobcov. Vo vzťahu k žalovanému bolo trestné stíhanie zastavené Uznesením Špecializovaného trestného súdu dňa 30.07.2015 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 01.10.2015. Žalobcovia potvrdili, že nepochybne je právo na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle konštantnej judikatúry NS SR právom majetkovej povahy, ktoré podlieha možnému premlčaniu. Podľa žalobcov sporný je vplyv trestného konania na plynutie premlčacej doby a kedy začala plynúť premlčacia lehota - keď sa mohlo právo vykonať prvý raz. Podľa žalobcov je nepochybné, že v prejednávanej veci začala prvýkrát plynúť premlčacia doba na uplatnenie nemajetkovej ujmy až potom, ako bol procesne predpokladaným spôsobom (§ 206 Trestného poriadku) ustálený okruh osôb, ktoré do osobnostných práv žalobcov zasiahli, k čomu prišlo okamihom doručenia uznesenia o vznesení obvinenia, teda vo vzťahu k žalovanému dňa 12.04.2013. Žalobcovia poukázali na ustanovenie § 112 Občianskeho zákonníka a tvrdili, že došlo k uplatneniu práva poškodeného v adhéznom trestnom konaní a po celú dobu, po ktorú trestné konanie prebiehalo, premlčacia doba, ktorej dĺžka vyplýva z § 106 Občianskeho zákonníka nebežala a jej beh pokračoval až po tom, ako bola trestná vec skončená. V prípade, len na účely argumentácie, ak by sa pripustilo, že premlčacia doba v danom prípade uplynula, je nutné zaoberať sa aj otázkou, či v konkrétnom prípade nie je vznesená námietka zaujatosti v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 Občianskeho zákonníka. Podľa žalobcov, ak by súd inak vyhodnotil otázku začiatku a spočívania premlčacej lehoty, je zrejmé v danom prípade, že vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi. Márne uplynutie premlčacej doby totiž žalobcovia nezapríčinili. K ustáleniu okruhu spolupáchateľov a účastníkov vraždy prišlo až v rokoch 2012-2013, kedy im bolo vznesené obvinenie. Okrem toho by zánik uplatňovaného nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprimerane tvrdým postihom pre žalobcov v porovnaní s charakterom nimi uplatňovaného práva - ktorým je ujma vzniknutá v dôsledku brutálnej vraždy ich syna spáchané formou popravy na verejnosti.

V časti viazanosti civilného súdu rozhodnutím príslušných orgánov o tom, či tu bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu tvrdili, že uznesením o zastavení trestného stíhania z dôvodu premlčania podľa § 281 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 9 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku nie je rozhodnutím o tom, či bol alebo nebol spáchaný trestný čin. Je „len“ procesným rozhodnutím o nemožnosti vec prejednať v trestnom konaní z dôvodu zániku trestnosti činu. Civilný súd nerozhoduje o vine a treste za trestný čin (článok 50 ods. 1 Ústavy SR), ale o občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv.

7. Žalovaný, prostredníctvom právneho zástupcu, podaním doručeným súdu dňa 25.09.2017 (č.l. 333-349) - Vyjadrenie k stanovisku žalobcov - Žalovaný súhlasí s tým, že premlčacia lehota v danej veci plynie podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, ale nie je viazaná na subjektívnu vedomosť osôb domáhajúcich sa ochrany osobnostných práv. Lehota uvedená v § 101 Občianskeho zákonníka má výlučne objektívny charakter a nie subjektívny charakter. Podľa žalovaného prvýkrát mohlo byť právo vykonané práve momentom inkriminovaného incidentu, t.j. 20.10.1999 a preto je nepochybné, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je premlčané. Zjavne nesprávny vidí žalovaný názor žalobcov, že až dňom doručenia obvinenia im začala plynúť premlčacia lehota, ako lehota závislá od momentu získania vedomosti o osobách zodpovedných za občianskoprávny zásah do ochrany osobnosti a mala by zjavne subjektívny charakter, čo by priamo odporovalo ustanoveniu § 101 Občianskeho zákonníka, ktoré premlčaciu lehotu konštruuje objektívne a nie subjektívne, závislou od

postupu orgánov činných v trestnom konaní. Žalobcovia mali vedomosť o inkriminovanom incidente ako i o tom, že do úvahy ako zodpovedný subjekt za objednávku vraždy ich syna prichádza do úvahy žalovaný, ešte pred tým, ako im bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia voči žalovanému, t.j. ešte pred 12.04.2013. Žalovaný nesúhlasil s názorom žalobcov, že si uplatnili nárok v adhéznom konaní dňa 03.04.2014, a že tým dňom došlo k spočívaniu premlčacej lehoty.

Žalobcovia odvíjajú počiatok spočívania premlčacej lehoty odvolávajúc sa na podanie zo dňa 03.04.2014, ktorého doručenie orgánu činnému v trestnom konaní nepreukázali a preto žalovaný v rámci procesnej obrany uvádza, že podanie žalobcov zo dňa 03.04.2014 označené ako „Uplatnenie nároku na náhradu škody“ nebolo dňa 03.04.2014 doručené orgánu činnému v trestnom konaní, ktorému bolo adresované. Žalovaný tvrdí, že týmto podaním si žalobcovia riadne neuplatnili nárok na náhradu škody, pretože z podania nie je zrejmé, akú konkrétnu čiastku si uplatnili žalobcovia vo vzťahu k žalovanému. Z podania je zrejmé akú čiastku si každý zo žalobcov uplatňuje, ale vôbec nie je zrejmé voči ktorým obvineným sa táto náhrada uplatňuje. Z podania zo dňa 03.04.2014 tiež vyplýva, že voči žalovanému nebol uplatnený žiaden nárok, a to ani nárok z titulu zásahu do osobnostných práv a ani žiadna náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podľa žalovaného sa nejednalo o riadne uplatnenie nároku, keďže jedným zo základných predpokladov pre uplatnenie nároku je práve vymedzenie subjektu voči ktorému sa nárok uplatňuje.

V priebehu trestného konania došlo k ďalšiemu uplatneniu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch dňa 20.01.2015 a to na hlavnom pojednávaní v trestnej veci vedenej na Špecializovanom trestnom súde spis. Zn. BB-3T 32/2014 žalobcom 1/ a to: „Poškodená K. B. uvádza: Voči obžalovaným si uplatňujem náhradu škody vo výške 100.000 € v prvom rade za to, že nám zničili celú rodinu a ja som všetky náležitosti už zaslala ŠTS v Z.. Túto náhradu škody si uplatňujem voči obžalovaným, voči ktorým bola podaná obžaloba v bode 7. tejto obžaloby. Pokiaľ som hovorila o sume 100.000 €, mám na mysli tú sumu o ktorej som hovorila vo svojej výpovedi v prípravnom konaní, keď som žiadala nemajetkovú ujmu za seba 50.000 € a splnomocnenca za manžela v sume 50.000 €“. Podľa žalovaného, nárok na náhradu škody je potrebné dôsledne odlišovať od nároku na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu zásahu do osobnostných práv. Medzi týmito dvomi inštitútmi je pojmová a obsahová odlišnosť. S poukazom na odbornú literatúru má žalovaný za to, že ani na hlavnom pojednávaní konanom dňa 20.01.2015 nedošlo k riadnemu uplatneniu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Procesné úkony, ktorými si žalobcovia uplatňovali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, sú zjavne neurčité, a preto nemohli vyvolať účinky spočívania premlčacej doby.

V prejednávanej veci došlo k právoplatnému zastaveniu trestného stíhania voči žalovanému dňa 01.10.2015, pričom k doručeniu žaloby v tomto súdnom konaní došlo až dňa 07.03.2017 a teda viac ako po roku od právoplatnosti uznesenia o zastavení trestného stíhania. Takýto časový úsek nemožno považovať za zlučiteľný s pojmom primeraná lehota, tak ako ho vymedzuje judikatúra. Žalovaný preventívne (z dôvodu procesnej bezpečnosti a v rámci procesnej obrany) tvrdí, že súčet dvoch lehôt, a to lehoty od nasledujúceho dňa po právoplatnosti Uznesenia ŠTS zo dňa 30.07.2015, sp.zn. BB-3T 32/2014 v spojení s Uznesením NS SR sp.zn. 4Tost 24/2015 do 07.03.2017 a lehoty odo dňa, kedy sa žalobcovia dozvedeli o tom, že žalovaný si mal objednať vraždu ich syna do 20.01.2015, je viac ako trojročný. Uvedené úvahy sú právne relevantné i hľadiska uplatnenej námietky žalobcov, že námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi, keďže jasne preukazujú, že žalobcovia, po tom čo získali vedomosť o tom, že žalovaný mal spáchať inkriminovaný skutok, mali dostatočný časový úsek na to, aby si riadne uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a bez primeraných dôvodov tak nekonali.

Žalovaný zotrval na svojich stanoviskách aj čo sa týka nedôvodnosti podanej žaloby a poprel skutkové tvrdenie, že sa dopustil konania spočívajúcom v objednávke vraždy syna žalobcov. Toto skutkové tvrdenie sa nezakladá na pravde a žalovaný s vraždou nemá nič spoločné. Žalovaný bol v priateľskom vzťahu so synom žalobcov a nemal žiaden motív zadať objednávku na jeho zavraždenie. Motív na zadanie objednávky vraždy nebol preukázaný ani v konaní pred ŠTS. Žalobcovia sa v civilnom konaní nemôžu domáhať určenia, že žalovaný sa dopustil konania, ktoré je obzvlášť závažným trestným činom a tým imitovať trestné konanie. Takto formulovaný petit žalovaný považuje v príkrom rozpore s právom na prezumpciu nevinu, ktorý je garantovaný článkom 8 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako i so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2016/343/EÚ z 09.03.2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinu a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (recitál č. 16 a 17 Smernice 2016/343/EÚ, čl. 4 ods. 1 a ods. 2 Smernice 2012/13). Ak by súd vyhovel žalobe v časti požadovaného určenia, tak by výslovne porušil právo Európskej únie.

Osobitne žalovaný vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch poznamenal, že je potrebné dôsledne skúmať všetky okolnosti potrebné pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch

a zobrať náležitý zreteľ i na profil zavraždeného X. B.. Z verejne dostupných zdrojov je zrejmé, že najmä dobové médiá označovali nebohého X. B. ako vplyvného člena jednej z najvýznamnejšej skupiny v podsvetí, a to skupiny B..

Návrhmi na vykonanie dokazovania žalovaný chce preukázať, že nedal žiadnu objednávku na vraždu syna žalobcov, keďže k tomu nemal žiadny motív ako aj profil nebohého. Žalovaný predložil skutkové tvrdenia, že nebohý X. B. bol významným predstaviteľom skupiny bratov B., ktorí sa zaoberali najmä vydieraním podnikateľov. K žalobcami tvrdenej mediálnej pozornosti, ktorá mala vplyv na psychický stav žalobcov, prispelo podľa žalovaného i to, že médiá referovali o synovi žalobcov ako o „mafíanovi“, „ako o členovi skupiny B.“, ako „o osobe, ktorá bola obvinená z vydierania podnikateľa A. S. a v súvislosti s tým bola krátko pred smrťou zatknutá“.

8. Žaloba podľa jej obsahu a petitu žaloby, je kumuláciou dvoch samostatných procesných nárokov, práva na ochranu osobnosti podľa § 11 Občianskeho zákonníka, t.j. žaloby na určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu (§ 137 písm. d) CSP) a práva na nemajetkovú ujmu vyjadrenú v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, t.j. žaloby na splnenie povinnosti podľa § 137 písm. a) CSP).

9. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len OZ) - Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

10. Podľa § 13 ods. 2, 3 OZ - (2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. (3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

11. Podľa § 100 OZ - (1) Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. (2) Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka. (3) Nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

12. Podľa § 101 OZ - Premlčacia doba - Pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

13. Podľa § 10 ods. 1, písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 183/1999 Zb. Trestný zákon (ďalej len TZ) - (1) Účastníkom na dokonanom trestnom čine alebo jeho pokuse je, kto úmyselne b) naviedol iného na spáchanie trestného činu (návodca), (2) Na trestnú zodpovednosť a trestnosť účastníka sa použijú ustanovenia o trestnej zodpovednosti a trestnosti páchatel'a, ak tento zákon neustanovuje niečo iné.

14. Podľa § 219 TZ - Vražda - (1) Kto iného úmyselne usmrť, potresce sa odňatím slobody na desať až pätnásť rokov. (2) Odňatím slobody na dvanásť až pätnásť rokov alebo výnimočným trestom sa páchatel potresce, ak spácha čin uvedený v odseku 1 b) obzvlášť surovým alebo trýznivým spôsobom, h) v úmysle získať majetkový prospech alebo v úmysle zakryť alebo uľahčiť iný trestný čin alebo z inej obzvlášť zavrhnuteľnej pohnútky.

15. Podľa § 1 Trestného poriadku - Trestný poriadok upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní, pričom treba rešpektovať základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb.

16. Podľa § 2 ods. 1, 4, Trestného poriadku - Základné zásady trestného konania - (1) Nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon. (4) Každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

17. Podľa § 9 ods. 1, písm. a), ods. 3 Trestného poriadku - Neprípustnosť trestného stíhania - (1) Trestné stíhanie nemožno začať, a ak už bolo začaté, nemožno v ňom pokračovať a musí byť zastavené, a) ak je trestné stíhanie premlčané, ... (3) V trestnom stíhaní, ktoré bolo zastavené z dôvodu uvedeného v odseku 1 písm. a), sa však pokračuje, ak vyhlási obvinený do troch dní odvtedy, čo mu bolo uznesenie o zastavení trestného stíhania oznámené, že na prejednaní veci trvá. O tom treba obvineného poučiť.

18. Podľa článku 1, 2, 3, 4 Smernice európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinoty a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní:

- Článok 1 Predmet úpravy - Touto smernicou sa stanovujú spoločné minimálne pravidlá týkajúce sa: a) určitých aspektov prezumpcie nevinoty v trestnom konaní; b) práva byť prítomný na súdnom konaní v trestnom konaní.

- Článok 2 Rozsah pôsobnosti - Táto smernica sa vzťahuje na fyzické osoby, ktoré sú podozrivými alebo obvinenými osobami v trestnom konaní. Uplatňuje sa vo všetkých štádiách trestného konania, a to od momentu, keď je osoba podozrivá alebo obvinená zo spáchania trestného činu alebo údajného trestného činu, až po nadobudnutie právoplatnosti konečného rozhodnutia o tom, či táto osoba predmetný trestný čin spáchala.

- Článok 3 Prezumpcia nevinoty - Členské štáty zabezpečia, aby sa podozrivé a obvinené osoby považovali za nevinné, kým sa zákonným spôsobom nepreukáže ich vina.

- Článok 4 Verejné vyhlásenia o vine - 1. Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že pokiaľ sa zákonným spôsobom nepreukáže vina podozrivej alebo obvinenej osoby, táto osoba sa vo verejných vyhláseniach orgánov verejnej moci ani v súdnych rozhodnutiach, okrem rozhodnutí o vine, nebude označovať za vinnú. Nie sú tým dotknuté úkony prokuratúry, ktoré majú za cieľ dokázať vinu podozrivej alebo obvinenej osoby, ani predbežné rozhodnutia procesnej povahy, ktoré prijímajú justičné alebo iné príslušné orgány a ktoré sú založené na podozrení alebo usvedčujúcich dôkazoch.

19. Čl. 50 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Z.z. - (1) Len súd rozhoduje o vine a treste za trestné činy. (2) Každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

20. Podľa Čl. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) - (1) Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. (2) Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. (3) Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

21. Podľa Čl. 17 CSP - Súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

22. Podľa Čl. 3 CSP - (1) Každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené. (2) Výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovolávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

23. Súd vo veci nariadil predbežné prejednanie sporu, na ktorom stranám,

- vychádzajúc z Uznesenia Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica č.k. BB-3T 32/2014 z 30.07.2015 v spojení s Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 4 Tost 24/2015

zo dňa 01.10.2015 (dôkaz na č.l. 10-16, 405-411), o zastavení trestného stíhania proti obžalovanému Ing. A. J., pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin vraždy formou účasti podľa § 10 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. h) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 183/1999 Z.z..

- s poukazom na Článok 50 Ústavy Slovenskej republiky,

- ako aj s poukazom na ustanovenie § 2 ods. 4, Trestného poriadku - Základné zásady trestného konania v spojení § 9 ods. 1, písm. a), ods. 3 Trestného poriadku - Nepripustnosť trestného stíhania,

- a s poukazom na Smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinu a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní, uviedol predbežné právne posúdenie sporu, tak, že:

V časti I. petitu žaloby o určenie právnej skutočnosti, - Žalovaný zo spáchania trestného činu na skutkovom základe, uvedenom v petite žaloby na ochranu osobnosti nebol právoplatne odsúdený. Trestné konanie bolo zastavené.

Súd sa stotožnil s procesnou obranou žalovaného, že takto formulovaný petit zjavne presahuje právomoc civilného súdu, keďže o vine/nevine rozhodujú trestné sudy a trestný súd stratil možnosť posudzovať prípadné zavinenie obžalovaného vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku podľa § 10 ods. 1 písm. b), § 219 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného v čase spáchania skutku. V tomto smere by súd mohol ustáliť vinu či nevinu obžalovaného iba v prípade že by tento urobil vyhlásenie podľa § 9 ods. 3 Trestného poriadku, že napriek zastaveniu trestného stíhania na prejednaní veci trvá.

Civilné sudy v občianskoprávnom konaní nemôžu ustáliť vinu alebo nevinu žalovaného zo spáchania skutku, ktorý je trestným činom (konanie spočívajúce v objednávke vraždy), o ktorom trestné konanie bolo zastavené, nakoľko sú viazané rozhodnutím súdu v trestnom konaní a takto formulovaný petit je v príkrom rozpore s právom žalovaného na prezumpciu nevinu, ktorý je garantovaný článkom 8 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V časti II. petitom uplatneného nároku žalobcov, na zaplatenie nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch, vznesenú hmotnoprávnu námietku premlčania ako procesnú obranu žalovaného súd posúdil ako dôvodne podanú a v tejto časti uplatneného nároku, súd vzhľadom na vznesenú námietku premlčania nemôže premlčané právo žalobcom priznať v zmysle § 100 Občianskeho zákonníka. K premlčaniu práva došlo vo všeobecnej premlčacej dobe troch rokov odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Vznesenú námietku premlčania súd posudzoval aj v spojení s § 3 Občianskeho zákonníka. Žalovaný žiadnym spôsobom uplynutie premlčacej doby nezavinil.

Inkriminovaný skutok sa stal 20.10.1999 - premlčacia doba začala plynúť od 21.10.1999 a uplynula 20.10.2002. Žalobcovia uplatnili nárok na zaplatenie 100.000 € titulom § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, žalobou doručenou súdu dňa 07.03.2017 po uplynutí premlčacej doby.

24. Žalobcovia napriek predbežnému právnomu posúdeniu veci, trvali na podanej žalobe v celom rozsahu. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť.

S poukazom na hospodárnosť konania, ako aj na skutočnosť, že skutkové tvrdenia neboli sporné (zastavenie trestného stíhania voči žalovanému), v konaní bola žalovaným dôvodne vznesená hmotnoprávna námietka premlčania a rozhodnutie vo veci záviselo len od právneho posúdenia veci, súd stranami navrhované dokazovanie výsluchmi svedkov, spisom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica sp.zn. BB-3T/32/2014 a ostatnými, stranami navrhovanými dôkazmi uvedenými v bode 3. a 5. odôvodnenia rozsudku, ako neúčelné nevykonal a návrh právneho zástupcu žalobcov 1/, 2/ na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania v trestnej veci vedenej Špecializovaným trestným súdom Pezinok, pracovisko Banská Bystrica pod sp.zn. BB - 3T/32/2014 zamietol.

25. Dokazovanie súd vykonal výsluchom strán sporu, Uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica č.k. BB-3T 32/2014 z 30.07.2015 v spojení s Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 4 Tost 24/2015 zo dňa 01.10.2015 (dôkaz na č.l. 10-16, 405-411), o zastavení trestného stíhania proti obžalovanému U.. A. J. a postupom podľa § 171 ods. 2 CSP na predbežnom prejednaní sporu vo veci samej rozhodol.

26. Žalobkyňa 1/ vo výsluchu strany sporu uviedla, že žalovaný zničil celú ich rodinu a zostatok ich života. Tvrdenie, že žalovaný bol priateľom ich syna sa nezakladá na pravde. Bývalá priateľka žalovaného robila synovi vo firme účtovníčku. Žalobcovia 1/ a 2/ nie sú spokojní s tým, ako skončila trestná vec

voči žalovanému. Počas života sa snažili dať svojim deťom všetko, vychovali zdravé deti, predali dom v Horskom parku, aby im pomohli v podnikaní. Podľa žalobkyne 1/ dôvodom prečo bol ich syn zavraždený bolo, že išlo o peniaze. Žalovaný, ktorý mal v tom čase majetok v hodnote cca 30 miliónov slovenských korún, nebol schopný prísť ospravedlniť sa, aj keď táto vec sa ospravedlniť nedá. Žalovaný bol v trestnom konaní jednoznačne označený ako objednávateľ vraždy.

27. Žalovaný vo výsluchu strany sporu uviedol, že vraždu syna žalobcov si nikdy neobjednal. Svedkovia v trestnom konaní, ktorí to tvrdili, nehovorili pravdu. Ani jeden svedok súd nepresvedčil. So synom žalobcov sedel tri roky v jednej budove, priateľili sa a poprel tvrdenia žalobkyne 1/, že ho nepoznala.

28. Uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica č.k. BB-3T 32/2014 z 30.07.2015 v spojení s Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 4 Tost 24/2015 zo dňa 01.10.2015 (dôkaz na č.l. 10-16, 405-411), rozhodol o zastavení trestného stíhania proti obžalovanému U.. A. J., pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin vraždy formou účasti podľa § 10 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. h) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 183/1999 Z.z..

29. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu.

30. V prejednávanej veci súd vychádzal z § 11 Občianskeho zákonníka, ktorý priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu proti zásahom do osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahŕňa tiež právo fyzickej osoby na spoločnosť s ďalšími osobami, predovšetkým s členmi rodiny.

Zákon nedefinuje pojem zásah ani nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté jej osobnostné práva. Je ním však bezpochyby tak aktívne konanie, ako aj pasívne správanie, ktoré má v zákone uvedené znaky. Týmto znakmi sú predovšetkým neoprávnenosť zásahu a jeho objektívna spôsobilosť negatívne dopadnúť na chránené osobnostné práva fyzickej osoby. Medzi neoprávneným zásahom a poškodením (ohrozením) niektorého z osobnostných práv musí byť vzťah príčinnej súvislosti. Ak určité konanie vykazuje zákonné znaky zásahu do chránených osobnostných práv, má fyzická osoba právo najmä domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov a aby jej bolo poskytnuté primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Vznik právneho vzťahu, obsahom ktorého je na jednej strane právo domáhať sa ochrany podľa § 11 Občianskeho zákonníka a na druhej strane povinnosť znášať sankcie uložené súdom, je podmienený tým, že ide o zásah neoprávnený a tiež objektívne spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti. Účastníkom, ktorý je v rámci tohto právneho vzťahu nositeľom uvedeného oprávnenia (subjektom ochrany), je fyzická osoba, do osobnostných práv ktorej bolo zasiahnuté. Účastníkom, ktorý je nositeľom povinnosti upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo odstrániť následky zásahov alebo poskytnúť primerané zadosťučinenie, je fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa dopustila určitého konania neoprávneného zasahujúceho do chránených osobnostných práv (je pôvodcom, resp. subjektom zásahu).

Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je nielen zistenie, že žalobca je fyzickou osobou, ktorej osobnostné práva boli porušené alebo ohrozené, ale rovnako tiež zistenie, že žalovaný sa dopustil toho konania, ktoré žalobca v konaní skutkovo vymedzoval a považoval za zásah do jeho chránených osobnostných práv. Obe zisťovania sú súčasťou skúmania, kto je v tom ktorom konaní vecne legitimovaný.

Vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jeden z účastníkov nositeľom oprávnenia (je aktívne legitimovaný) a druhý účastník je nositeľom právnej povinnosti (je pasívne legitimovaný).

Súčasťou práva na ochranu súkromia chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami, a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Pasívne legitimovaným subjektom, voči ktorému je uplatňovaný nárok na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka je pôvodca neoprávneného zásahu do osobnostných práv.

31. Je nesporné, že k zásahu do osobnostných práv žalobcov ako aktívne legitimovanej strany sporu došlo v dôsledku spáchania úmyselného trestného činu, voči páchatelom ktorého sa vedie trestné konanie Špecializovaným trestným súdom Pezinok, pracovisko Banská Bystrica sp.zn. BB-3T 32/2014. Žalobcovia 1/, 2/ si ako poškodení podľa § 46 ods. 1 Trestného poriadku uplatnili v trestnom konaní nárok na náhradu morálnej škody vo forme nemajetkovej ujmy každý v sume 50.000 € dňa 03.04.2014 s poukazom na ustanovenie § 11 a § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, na rovnakom skutkovom základe, ako v predmetnom konaní, proti všetkým obžalovaným zo spáchania skutku (spôsobenej smrťou syna X. B., zomrelého XX.XX.XXXX - č.l. 234).

32. Je nesporné, že právoplatným Uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica č.k. BB-3T 32/2014 z 30.07.2015 v spojení s Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 4 Tost 24/2015 zo dňa 01.10.2015 (č.l. 10-16, 405-411), trestné stíhanie proti obžalovanému (v prejednávanej veci žalovanému) pre skutok v obžalobe Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 25. septembra 2014, sp.zn. VII/1 Gv 164/12/1000-638, právne kvalifikovaný ako trestný čin vraždy formou účasti podľa § 10 ods. 1, písm. b) Trestného zákona, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. h) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 183/1999 Z.z. ktorého sa mal dopustiť tak, že „v presne nezistenom čase v období mesiacov júl a august roku 1999 v reštaurácii Tennis v Bratislave na ulici Z. G. A. č. X zadal požiadavku P. H. a I. C. na vykonanie vraždy poškodeného U.. X. B. za poskytnutie finančnej odmeny vo výške 10.000.000 SKK (331.939,19 €) za jej splnenie, najmä s úmyslom získania majetkového prospechu a následne R.L s I.C. naplánovali jej vykonanie, , pričom dňa 20.10.1999 v čase o 20:15 hod. usmrtili poškodeného, časť finančných prostriedkov za spáchanie skutku odovzdal R.L. osobám, ktoré sa zúčastnili na skutku krátko po jeho spáchaní, pričom finančné prostriedky mu poskytol A. J., neskôr po vykonaní činu v roku 2007 sa A. J. vo svojom rodinnom dome v I. dvakrát stretol s R.L., ktorému pri oboch stretnutiach odovzdal za vykonanie vraždy presne nezistenú výšku hotovosti, pri prvom stretnutí minimálne vo výške 3 milióny SKK (99.581,76 €),“ bolo zastavené z dôvodu premlčania. Súd v závere uznesenia z 30.07.2015 poukázal na skutočnosť, že momentom zistenia dôvodov pre zastavenie trestného stíhania z dôvodu jeho premlčania stratil súd (trestný) možnosť posudzovať prípadné zavinenie obžalovaného vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku podľa § 10 ods. 1, písm. b), § 2019 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného v čase spáchania skutku. V tomto smere by súd mohol ustáliť vinu či nevinu obžalovaného iba v prípade, že by tento urobil vyhlásenie podľa § 9 ods. 3 Trestného poriadku, že napriek zastaveniu trestného stíhania na prejednaní veci trvá.

Žalovaný vyhlásenie podľa § 9 ods. 3 Trestného poriadku neurobil, čoho dôsledkom je, že o jeho vine alebo nevine (zavinenie) trestný súd, do ktorého výlučnej právomoci rozhodnutie o vine podľa zákona patrí, nerozhodol a nemohol ani v rozhodnutí žalobcov odkázať s ich nárokom na náhradu škody voči žalovanému na civilný proces podľa § 288 Trestného poriadku. Nakoľko o vine/zavinení nebolo rozhodnuté právoplatným rozsudkom súdu v trestnom konaní platí v trestnom konaní zásada v zmysle § 2 ods. 4 Trestného poriadku, že žalovaný sa považuje za nevinného, t.j. právo prezumpcie nevinoty.

33. Podľa § 286 Trestného poriadku - Ak bolo trestné stíhanie zastavené v dôsledku premlčania alebo z dôvodov uvedených v § 215 ods. 2 a v konaní sa pokračovalo len preto, že obžalovaný na prejednaní veci trval, súd, ak nezistí žiadny iný dôvod na oslobodenie obžalovaného, vysloví vinu, trest však neuloží.

34. Podľa § 288 Trestného poriadku - (1) Ak podľa výsledku dokazovania nie je podklad na vyslovenie povinnosti na náhradu škody alebo ak by bolo treba na rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania a predĺžilo by ho, súd odkáže poškodeného na civilný proces, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom. Poškodeného treba označiť jeho menom a priezviskom, dátumom a miestom narodenia a miestom bydliska. Ak je poškodeným právnická osoba, treba ju označiť jej obchodným menom alebo názvom, sídlom a identifikačným číslom podľa záznamu v obchodnom registri, živnostenskom registri alebo inom registri. (2) Na civilný proces alebo na konanie pred iným príslušným orgánom odkáže súd poškodeného tiež so zvyškom jeho nároku, ak mu nárok z akéhokoľvek dôvodu prizná len sčasti. (3) Ak súd obžalovaného spod obžaloby oslobodí, odkáže poškodeného s jeho nárokom na náhradu škody vždy na civilný proces, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom.

35. Žalobcovia sa domáhali v I. žalobnom petite určenia právnej skutočnosti, že žalovaný svojim konaním, spočívajúcim v objednávke vraždy syna žalobcov, ktorý bol na základe tejto objednávky zavraždený dňa 20.10.1999 na I. ulici v I., neoprávnene zasiahol do osobnostných práv žalobcov.

Súd nie je oprávnený meniť žalobný petit, ktorého vyslovenia (určenia) sa oprávnená osoba domáha. Je to dotknutá osoba, ktorá jediná môže uskutočniť (neuskutočniť) voľbu spôsobu ochrany. Domáhať sa základného práva na súdnu ochranu možno iba spôsobom predpísaným príslušnými zákonmi. V prípade občianskoprávnej ochrany treba dodržať postupy vyplývajúce z Civilného sporového poriadku. To sa vzťahuje v plnej miere aj na toho, kto sa domáha ochrany osobnosti ako žalobca. Žalobca ako dominus litis určuje predmet súdneho konania.

Základné práva a slobody sa v určitom konkrétnom prípade môžu dostať do konfliktu. Každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy a so zreteľom na to, že všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, pokiaľ uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu či dokonca popretiu iného práva alebo slobody. Úlohou súdu je, aby na základe konkrétnych okolností daného prípadu zvážil, či určitý výrok neobmedzuje alebo nepopiera neprimerane iného práva alebo slobody. Pri strete základných ľudských práv a slobôd stojacich na rovnakej úrovni, je predovšetkým vecou všeobecných súdov, aby s prihliadnutím na okolnosti každého prípadu zvážili, či jednému právu nebola bezdôvodne daná prednosť pred právom druhým.

Žalobcovia navrhovaným znením I. žalobného petitu na určenie právnej skutočnosti žiadali, aby súd v civilnom konaní určil, že žalovaný si objednal vraždu syna žalobcov, t.j. že žalovaný zavinil smrť syna žalobcov, ktorým konaním zasiahol do ich osobnostných práv z dôvodu ich nespokojnosti s rozhodnutím Špecializovaného trestného súdu o zastavení trestného stíhania vedeného proti žalovanému z dôvodu premlčania. Súd konštatoval, že ak by vyhovel žalobcom v prípade tohto žalobného petitu v rozpore s Článkom 3 a 4 Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343, poprelo by sa právo žalovaného na prezumpciu nevinu.

36. Vzhľadom na neprípustnosť I. žalobného petitu, ako aj na skutočnosť, že súd v civilnom konaní nie je oprávnený rozhodovať o vine/nevine žalovaného, navrhované dokazovanie strán sporu nevykonal s poukazom na Článok 17 CSP a žalobou uplatnený nárok na určenie právnej skutočnosti zamietol.

37. V časti II. žalobou uplatneného nároku žalobcov je nutné uviesť, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a nároky na náhradu škody, sú samostatné právne prostriedky ochrany fyzickej osoby, a preto ich nie je možné uplatniť na základe rovnakých skutkových tvrdení.

38. Jednotné právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby je zabezpečované radom čiastkových prostriedkov, na ktoré sa možno pozeráť relatívne úplne samostatne. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv (podobne ako je to v prípade bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia alebo práva na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom podľa ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov), jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Je to obsah nároku a nie predmet jeho ochrany, čo robí pre povahu nároku rozhodujúce, či sa uplatní všeobecný právny inštitút premlčania. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky.

39. Podľa ustálenej judikatúry počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilom porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Cdo 278/2007 z 25.09.2008; „ZSR R 1/1998: „Všeobecná trojročná premlčacia lehota plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Tým je objektívne vymedzený začiatok plynutia premlčacej lehoty od slova „mohlo“ a nie od slova „mohol“. Tento okamih je daný objektívne a nezávisle na subjektívnej okolnosti, teda či oprávnený vedel alebo nevedel o svojom práve.“).

40. V prejednávanej veci nebolo sporné, že jedným činom, usmrtením syna žalobcov, ktorý skutok je predmetom trestného konania, bolo zasiahnuté do práva na život ich syna dňa 20.10.1999 a do práva na súkromie a rodinný život žalobcov, ktorý nastal momentom jeho smrti a ktorého následky v podobe rôznej formy citovej ujmy u žalobcov stále pretrvávajú. Právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa mohlo objektívne vykonať prvýkrát 21.10.1999. Od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila 20.10.2002. Žalobcovia žalobu doručili súdu 07.03.2017, po márnom uplynutí premlčacej doby.

41. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práva im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať u súdu svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho zákonníka).

42. Žalobcovia v konaní tvrdili, že premlčacia doba začala plynúť až od doby, keď žalovanému bolo vznesené obvinenie, spočívala počas trestného konania vedeného proti žalovanému a do podania žaloby neuplynula všeobecná trojročná premlčacia doba. Súčasne poukázali na rozpor s dobrými mravmi pri uplatnení námietky premlčania.

Ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy a dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Dobré mravy sú súhrnom základných spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré preukázali počas historického vývoja určitú mieru stálosti (nemennosti), vyjadrujú podstatné historické tendencie a stotožňuje sa s nimi podstatná časť spoločnosti. Posudzovanie súladnosti výkonu práv a povinností s dobrými mravmi je prioritnou otázkou, ktorou sa musí súd zaoberať iba vtedy, ak niektorá strana namieta nesúlad s dobrými mravmi.

Všeobecne možno bezpochyby dôvodiť, že v konaní žalovaným opodstatnene vznesenú námietku premlčania voči uplatňovanej pohľadávke, nemožno pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože inštitút premlčania je zákonným inštitútom a prispieva k istote v právnych vzťahoch.

Za špecifických okolností však výkon práva namietať premlčanie uplatneného nároku by mohol byť konaním umožňujúcim poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by zánik uplatňovaného nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. Znak konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z tých okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný, inými slovami, rozhodujúce (určujúce) pre odopretie účinkov námietky premlčania sú okolnosti, ktoré existovali v čase uplatnenia námietky premlčania. Tieto okolnosti musia byť naplnené v natolko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premlčania.

V posudzovanom prípade žalobcovia okolnosti, pre ktoré by uplatnenie námietky premlčania malo byť v rozpore s dobrými mravmi, odvodzujú od vznesenia obvinenia žalovanému dňa 12.04.2013 Uznesením Prezídia policajného zboru ČVS: PPZ-147/NKA-PZ-BA-2012, kedy sa dozvedeli o podozrení zo spáchania trestného činu žalovaným. Žalovaný sa žalobcom za celý čas žiadnym spôsobom neospravedlnil. Náhradu škody si podľa § 46 Trestného poriadku, riadne a včas uplatnili voči všetkým obžalovaným z uvedeného trestného činu vraždy ich syna v trestnom konaní dňa 03.04.2014, ktoré nie je v súčasnosti právoplatne skončené. Následne po právoplatnom zastavení trestného stíhania 01.10.2015 proti žalovanému, žalobcovia žalovaného prostredníctvom právneho zástupcu vyzvali listom zo dňa 03.02.2017 (č.l. 234) o stanovenie termínu osobného stretnutia za účelom dosiahnutia možnej mimosúdnej dohody o náhrade nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla vraždou ich syna. Žalobcovia nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnili voči žalovanému na súde dňa 07.03.2017.

Žalovaný počas celého trestného konania účasť na usmrtení syna žalobcov popiera. Zásada prezumpcie nevinu bráni orgánom činným v trestnom konaní rozhodnúť o vine/nevine žalovaného. Uplatnený nárok

na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nárokom samostatným, nezávislým na žalobcami uplatňovanom nároku na náhradu škody v trestnom konaní, o ktorom v súčasnosti bolo neprávoplatne rozhodnuté rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica dňa 30.11.2017. K zastaveniu trestného stíhania žalovaného došlo právoplatne dňom 01.10.2015 a žalobu žalobcovia podali až 07.03.2017, t.j. 17 mesiacov po zastavení trestného stíhania proti žalovanému žalobcovia nevyvíjali žiadnu činnosť pre uplatnenie svojho nároku. Žalovaný sa až z doručenia žaloby na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenú v peniazoch dozvedel, že žalobcovia voči jeho osobe uplatňujú samostatnou žalobou nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej sume 100.000 €. V trestnom konaní, zatiaľ neprávoplatne skončenom, uplatňujú žalobcovia zákonným spôsobom rovnakú sumu, (ako poškodení), titulom náhrady škody, formou nemajetkovej ujmy, proti všetkým obžalovaným z trestného činu úmyselného usmrtenia ich syna (spoločne a nerozdielne).

43. Na základe individuálneho a samostatného zhodnotenia konkrétnych skutočností súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci neboli zistené okolnosti, ktoré by odôvodňovali odopretie účinkov námietky premlčania vznesenej žalovaným, t.j. rozpor s dobrými mravmi, resp. neprimerane tvrdý postih. Zo strany žalovaného uplatnením hmotnoprávnej námietky premlčania ako procesnej obrany sa nejednalo o konanie v úmysle poškodiť žalobcov. Žalobcovia majú riadne a včas uplatnený nárok na náhradu škody v rovnakom rozsahu v trestnom konaní. Vznesenú námietku premlčania súd posúdil ako dôvodnú.

44. Zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov. S poukazom na Článok 17 CSP súd žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenú v peniazoch II. žalobný petit zamietol podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka z dôvodu premlčania práva.

45. V rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, rozhodne súd aj bez návrhu o nároku na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 CSP). Žalovaný mal v konaní plný úspech preto má právo na náhradu trov konania v celom rozsahu. O tomto nároku súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého, súd prízna strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

46. O výške náhrady trov bude v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (z.č. 233/1995 Z.z.)